

A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése a különböző ágazatokban

„A munkahelyi egészség és biztonság fejlesztése a különböző ágazatokban” címmel rendezett szemináriumot a Munkástanácsok Országos Szövetsége és az EZA. A 24-04-19 SE számú projektre Budapesten 2019. május 16-17-én került sor a Hotel Presidentben.

A rendezvényen magyar, német, olasz, portugál, spanyol, bolgár, román, szerb kollégák vettek részt.

A résztvevőket Palkovics Imre, a Munkástanácsok Országos Szövetségének elnöke köszöntötte. Palkovics Imre megköszönte az EZÁ-nak, hogy ismét lehetőséget biztosított a szeminárium megrendezéséhez. Hozzátette: ez olyan téma, amely egész Európában egységesen nagy kihívást jelent és most lehetőség lesz rá, hogy az egymástól hallott jó példákat és negatív tapasztalatokat számba vegyük és felhasználjuk a későbbiekben saját országunkban, beépítsük a helyi érdekvédelmi munkába. Elmondta, hogy a Munkástanácsok egy Európai Unió által támogatott projektnek köszönhetően széles körű kutatást végezett több ágazatban a foglalkozás-egészségügy kérdéskörében és számos új és hasznos információt kapott ezáltal a szervezet.

Maria Reina Martin az EZA alelnöke Portugáliából hozzátette: sokszor csak az iparra koncentrálnak, és azokra a helyekre, ahol sok a baleset. Portugáliában számos ágazatot érint a munkahelyi egészség és biztonság kérdése, például az oktatók, a tanárok hatalmas stressznek vannak kitéve. Gyakran nem foglalkoznak a szakszervezetek a túlórakkal vagy éppen a 24 órás készenléttel. Mindezek a XXI. század új kihívásai, amelyekre meg kell találnunk a válaszokat.

Piergiorgo Sciacqua az EZA társelnöke Olaszországból a következőkkel zárta a rendezvény megnyitóját: Európa egyik leglényegesebb kérdése a szociális dimenzió. Az európai parlamenti választások előtt fontos, hogy elismerjük Európa vívmányait, amelyek közül az egyik legkiemelkedőbb, hogy létezik a valós, konstruktív szociális párbeszéd. A mobilitással és a nyugdíjjal kapcsolatos eredmények a második világháborút követő olyan megkérdőjelezhetetlen vívmányok, amelyek az egész európai lét alappillérei. A saját felelősségünket kell hangsúlyozni. A szociális politikát együtt kell alakítanunk. A jövő nagy kihívásokat tartogat számunkra: néhány foglalkozás el fog tűnni. Valószínűleg veszélyes munkahelyek fognak megszűnni a robotizáció miatt, ugyanakkor a gépesítés segít leküzdeni szegénységet. Az életmódváltásból fakadó pszichés megterhelések újabb kockázatokat jelentenek, amelyeket folyamatos egészségügyi vizsgálatokkal, preventív módszerek kidolgozásával és megfelelő ellenőrzésekkel kell kezelni.

Dr. Felszeghi Sára foglalkozás-egészségügyi szakértő, egyetemi docens, szakfelügyelő főorvos ismertette a Munkástanácsokkal közösen végzet kutatásokat és annak eredményeit. Elmondta, hogy Magyarországon a munkavállalók egészséghez való joga alapjog, ezt Magyarország Alaptörvénye tartalmazza. A munkavállalók egészségkárosodása, a betegségek okozta munkaerőkiesés és a rehabilitáció olyan magas költségekkel jár, hogy a foglalkozás-egészségügyet nyugodt szívvel nevezhetjük nemzetgazdasági kérdésnek. A foglalkozás-egészségügyi szakemberek, orvosok együttműködése a szakszervezetekkel nagyon fontos. A Munkástanácsok 15 éve együttműködik azzal az orvoscsoporttal, aki a terület reformját szorgalmazza. Korábban közös médiaszereplésekkel népszerűsítették a témát, és konferenciákkal igyekeztek a közvélemény figyelmét felhívni a téma fontosságára, most pedig egy közös adatbázist hoztak létre, amely egy nagyívű átfogó kutatás eredménye. 5 iparágat vizsgáltak, ergonómiai, pszichológiai, idős kor figyelembevételével a vállalatoknál,

ahol megkérdezték a munkaadót, munkavállalót az üzemorvost és a munkabiztonsági szakértőt is. Sajnos megfigyelhető, hogy a munkaadók gyakran megpróbálják eltitkolni a problémákat. Sok munkáltató úgy gondolja, hogy a munkahely az ő vára és ott azt csinál, amit akar. Fontos cél a leépített munkavédelmi felügyelet megerősítése. A feltérképezett adatok nagy segítséget nyújtanak a törvényhozóval zajló tárgyalások során.

Antonio Brandao Guedes a C.F.T.L. elnöke a portugál tapasztalatokról beszélt azzal kapcsolatban, hogy a munkavállalók hogyan vesznek részt a munkahelyi egészség és biztonság fenntartásában. Megerősítette, hogy Portugáliában is rengeteg ügyet tussolnak el, főként a kisebb baleseteket. Az egészségügyi hatóság is alátámasztotta, hogy a munkahelyi megbetegedések száma alul jelentett. Mivel általában a házi orvoshoz fordul a páciens (nem az üzemorvoshoz), aki nem kérdezi meg azokat a tényezőket, amelyek alapján kideríthető, hogy az adott megbetegedés összefügg-e a munkahelyen tapasztalható ártalmakkal, ezért nem készül erről igazolás sem, ami alátámasztaná, hogy munkahelyi megbetegedésről van szó.

Dr. Papp Renáta a magyar Állami Egészségügyi Ellátó Központ alapellátási szakértője elmondta, hogy a munkavédelem törvényi szinten szabályozott. Rávilágított arra az ellentmondásra, hogy az ellátást privatizálták, tehát egy magánkézben lévő ellátásról beszélünk, viszont állami érdek a működése. 3.3 millióan veszik igénybe az üzemorvosi szolgáltatást, míg a házi orvosi szolgálatban 60 millió az ellátott eset. Leszögezte: aluljelentettség a munkahelyi megbetegedések esetében valóban létezik.

Ezek után Benito Cadenas Norena, a Villanueva International University professzora közpolitikai megközelítésből térképezte fel az egészségügy állapotát.

Antonio Pedro Rouque Oliveira kitért arra, hogy Portugáliában a 2009-ben elfogadott törvény meghatározza az egészségügyi

minisztérium felelősségét, valamint egyértelműen megnevezi a munkáltató felelősségét is.

Antonio di Matteo, az EUCDV elnöke Olaszországból, az olasz helyzetről számolt be. Elmondta, hogy a munkabalesetek száma 09%-kal nőtt Olaszországban. Mindebben közrejátszott a Genovai híd összeomlása, amit hatalmas tragédiaként élt át az olasz társadalom. A legtöbb baleset a mezőgazdasági ágazatban történik, a legérintettebbek a férfiak. 2018-ban 1138 halálesetet regisztráltak. A finompor következtében a rákos megbetegedések száma 4900 volt. Antonio di Matteo úgy látja, hogy az olaszok az Uniót hibáztatják, Európában találták meg az ellenségképet.

A hozzászólásokból kiderült, hogy sok helyen nem történnek meg valósan az ellenőrzések, és a vállalkozók egyes helyeken csak egy költségelemként tekintenek a munkahelyi biztonságra.

Ezio Favetta az UGL szövetségi titkára beszámolt a Munkabalesetek áldozatainak világnapján (április 28.) bemutatott installációról, melyben a munkabalesetekben elhunytakat fehér kartonlemezekből készített bábokkal jelképeztek. A több ezer fehér bábút Olaszország kultikus terein állították ki. Az installációt nagy médiaérdeklődés követte végig az országban. Ez ehhez kapcsolódó rendezvények egészen május 1-ig tartottak. Ez tematizálta a közbeszédet és sikerült a témát felszínre hozni. Fölajánlotta, hogy szívesen közreműködnek, segítenek más országokban hasonló projekt megvalósításában, sőt partnerek lennének egy országhatárokat átívelő akcióban.

Michaela Darle szociológus, a román Cartel ALFA munkatársa felhívta az előregedő társadalom problémájára a figyelmet. Ezért különösen indokoltnak tartja a különböző pszichés megterhelések kezelését, feldolgozásuknak oktatását. Kiemelte a halál feldolgozását, a gyászt, a relaxációt, a kommunikációt és a gerincvédelmet.

Perényi József, a Munkástanácsok Országos Szövetségének Szövetségi Tanács titkára, az Országos Munkavédelmi Bizottság tagja "A munkavédelem munkavállalói szemmel" címmel tartott előadást. Magyarországon az Országos Munkavédelmi Bizottság egy háromoldalú érdekegyeztetési fórum, ahol minden évben lehetősége van a munkaadóknak, munkavállalóknak és a kormánynak megvitatni az aktuális problémákat. Perényi József bemutatta a foglalkozás-egészségügy magyarországi helyzetét. Kifejtette: a hiányosságok felszámolása csak együtt, a munkaadók és munkavállalók együttműködésével lehetséges, a kormány feladata pedig az ellenőrzés létszámának növelése legalább a tíz évvel ezelőtti szintre. Elmondta azt a megdöbbentő adatot, hogy Baranya megyében összesen négy foglalkozás-egészségügyi ellenőr dolgozik.

A beszélgetésben elhangzott, hogy általános probléma az elöregedés, kevés fiatal áll munkába, emiatt még nagyobb jelentősége van a szellemi és fizikai egészség megtartásának. Fontos probléma több helyen az is, hogy az önfoglalkoztatókra és a háztartási alkalmazottakra nem terjednek ki az irányelvek.

Dr. Czuglerné Dr. Ivány Judit a Munkástanácsok jogi- és nemzetközi ügyekért felelős alelnöke előadásában elmondta, hogy az EU szintjén van lehetőség arra, hogy a különböző ágazatokban egyénileg, az adott ágazatára vagy a munkahelyre speciálisan kidolgozott feltételekkel állapodjanak meg a biztonságos munkafeltételekről. A legjobb európai dokumentum a Szociális jogok európai kartája, mely húsz alapelvet tartalmaz. A tizedik alapelv nem csupán a munkavállaló egészséghez való jogát ismeri el, hanem előírja, hogy a munkáltatónak magas szinten kell biztosítani azokat a feltételeket, amelyek garantálják a munkavállalók egészségének megőrzését.

Idrányi Flóra

Budapest, 2019.05.22.